

WADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Urzędowe 13 tel. 100
Redakcja otwarta od 12-11-0
Administracja 10-11-0
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnikiem i przez poczt. 4 zł. 50 gr.

No 177 Rok II
GRODNO
sobota 27 czerwca 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz w 10 kolumnach 20 gr. Drobnie za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczny abonament w tym ogłoszeń 2000 zł. Strony 8-mi strzałkowe. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłowniku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

PAŁACE ulica Piotrowska 14

KOŁO UDREKI SEWERIN MARS

Dzisiaj nadzwyczajna premiera
2 serje—12 aktów
w jednym programie
1 seans o godz. 7, 2—o g. 10 wiec.

Sprawa żydowskich przedstawień teatralnych

Gazeta „Grodner Moment” z dnia 24 czerwca 1925 r. nr. 145 w artykule „Współpraca” zatytułowanym: „Otwartość p. Vice-Starosty” podaje: „Wszelkie pretensje, które mogli byśmy mieć przeciwko vice-starostwie grodzieńskiemu p. Pietkowskiemu mając wobec otwartości z jaką wypowiedział on swoje myśli. Pisaliśmy już w swoim czasie o niespodziewanym zakazie p. Pietkowskiego, wystawiania operetek żydowskich, jak również o jego pierwej wprost klasycznej, ze względu na otwartość, odmownej odpowiedzi, zawierającej się w zdaniu: „że przedstawienia żydowskie odbywają się zbyt często”.

Obeonie p. Pietkowskiego posiada znaczenie dalej w sprawie otwartości, zawartej w motywach odmowy udzielonej przedstawicielom tutejsz. Zw. Kupców, którzy onegdaj udali się doń z prośbą o zezwolenie na kilka przedstawień operetki na rzecz Kasy Pomocy.

Pan Vice-Starosta, w sposób jasny i otwarty odpowiedział: „daremna fatyka, sprawa o do przedstawień w języku żydowskim jest przesądzona. Teatr żydowski stanowi konkurencję dla polskiego. Czyż żądamy, aby w Grodnie teatr żydowski rozwijał się kosztem polskiego? Sprawa zaistniała”.

Doprawdy, należy podziękować p. Pietkowskiemu, że postawił i załatwił sprawę w sposób tak jasny i otwarty, pozbawiony wykrętów kancelaryjnych.

Nie wiemy, w jakim miejscu Konstytucji znalazł p. Pietkowski uzasadnienie dla tak oryginalnej i otwartej odpowiedzi, sądząc jednak z samej krew i pełnej świadomości, z jaką takowa udzielona została widoczne jest, że miał po temu zasadę.

Zrobiwszy kilka słuzi co do konsekwencji, do jakich podobne rozumowanie wedle zdania autora, doprowadzić może, powracając do

kwesji teatralnej, autor może nastąpić:

P. Pietkowski chce umocnić by teatr polski, przetrwał, niech za narzędzie do zwalczania teatru żydowskiego — chce, na gwałt, zabezpieczyć istnienie teatru polskiego w naszym mieście.

Czy jednak środek ten jest bezpieczny?

W tem miejscu autor wspomina metody b. rosyjskiego rządu, stosowane przeciwko „Inferno” w kinon tego stepu powiada:

„Nie należy chyba wskazywać, do czego doprowadziły te carskie metody.”

My — powiada autor — nigdy nie mieliśmy nie przeciwko teatrowi polskiemu, jako placówce kulturalnej, przeciwnie, jako taka, stale popieraliśmy go. Gdy jednak chcemy nam teatr polski narzucić przemocą, przez brutalny zakaz dawania widowisk żydowskich, śmiało możemy twierdzić, że może się to przychylić do wywołania rozgoryczenia wśród społeczeństwa żydowskiego, czem teatrowi polskiemu oddano by „niezdziwila przysięgę”.

— Autor, nadmienając o układzie wewnętrznej polityki w stosunkach polsko-żydowskich i przytaczając słowa — jednego z przedstawicieli Związku Kupców, który zwrócił w imię p. Zastępcy Starosty na możliwość konsekwencji tej odmowy powtarza słowa p. Pietkowskiego, wypowiedziane w odpowiedzi na powyższe: „że tu nie miejsce mówić o tych sprawach”.

Musimy znów — powiada autor — przyznać słusność p. Pietkowskiemu. Sprawa, rzeczywiście, jest zbyt poważna, aby zadawać się można w tej kwestii rozmową w gabinecie p. Vice-Starosty.

W żadnym jeszcze mieście polskiem nie został wydany podobny zakaz i to tak otwarcie umotywowany. P. Pietkowski uczynił to pierwszy, czem rzeczywiście zasłużył sobie na zaszczyt, aby być

Zarząd Zw. Własc. Nieruch. w Grodnie niniejszym podaje do wiadomości, iż w niedzielę 28 czerwca bieżącego o godz. 5 po południu w lokalu Związku Kupców (Brygidzka 1) odbędzie się **Walne Zebranie Dłużników Wileńskiego Banku Ziemskiego**. Zaprośzeni nie będą wyjątkowo. 23

Wyjaśnienie w sprawie długów przedwojennych

W dniu wczorajszym t. j. 26 b. m. powróciła z Wilna delegacja Zw. Wł. Nieruch. w Grodnie w osobach p. gr. adw. Szatmana i p. L. Załuckiego która jak zaznaczyliśmy w poprzednim numerze, wyjechała w sprawie wyjaśnienia żądań Wileńskiego Banku Ziemskiego co do spłat długów przedwojennych.

Korespondent nasz miał rozmowę z jednym z delegatów i otrzymał następujące wyjaśnienie:

„Po konferencji odbytej w Wilnie z Dyrekcją Wileńskiego Banku Ziemskiego, z radcą prawnym Zw. Wł. Nieruch. m. Wilna, oraz z Zarządem tegoż Zw., delegacja wyjechała, żądając przez Bank kwoty kosztów administracyjnych i innych należności wymierzona została zupełnie dowolnie i powinna być zaskarżona”.

W tym celu Zarząd Zw. Wł. N. m. Grodno nawiązał ścisły kontakt z fakimże Zw. m. Wileń dla rozpoczęcia wspólnej akcji przeciwko niesprawiedliwym żądaniom Banku.

Zmierzamy wykonać Związki we wszystkich miastach na których ciąży dług W. B. Z. będzie przeprowadzania rejestracja dłużników tego Banku, w której będą przesłane do dyrektora Zw. Wł. Nier. w Wilnie, do 31 lipca odbędzie się w Wilnie konferencja miast dla powzięcia odpowiedzialnej decyzji.

Na tejże konferencji będzie poruszona kwestja spłaty długów Bankowi Piotrogodzki-Polskiemu, oraz sprawa przymusowej assekuracji. Do sprawy tej przylączył się Zw. Ziemski województwa wsch. dniei.

Delegacja otrzymała zapewnienie od Zarządu Banku Wł. iż do 1-gu stycznia 1926 roku żadnych egzekucji nie zaplanowano żadnych rat nie będzie.

Zarząd Zw. Własc. Nieruch. w Grodnie niniejszym podaje do wiadomości, iż w niedzielę 28 czerwca bieżącego o godz. 5 po południu w lokalu Związku Kupców (Brygidzka 1) odbędzie się **Walne Zebranie Dłużników Wileńskiego Banku Ziemskiego**. Zaprośzeni nie będą wyjątkowo. 23

Wyjaśnienie w sprawie długów przedwojennych

W dniu wczorajszym t. j. 26 b. m. powróciła z Wilna delegacja Zw. Wł. Nieruch. w Grodnie w osobach p. gr. adw. Szatmana i p. L. Załuckiego która jak zaznaczyliśmy w poprzednim numerze, wyjechała w sprawie wyjaśnienia żądań Wileńskiego Banku Ziemskiego co do spłat długów przedwojennych.

Korespondent nasz miał rozmowę z jednym z delegatów i otrzymał następujące wyjaśnienie:

„Po konferencji odbytej w Wilnie z Dyrekcją Wileńskiego Banku Ziemskiego, z radcą prawnym Zw. Wł. Nieruch. m. Wilna, oraz z Zarządem tegoż Zw., delegacja wyjechała, żądając przez Bank kwoty kosztów administracyjnych i innych należności wymierzona została zupełnie dowolnie i powinna być zaskarżona”.

W tym celu Zarząd Zw. Wł. N. m. Grodno nawiązał ścisły kontakt z fakimże Zw. m. Wileń dla rozpoczęcia wspólnej akcji przeciwko niesprawiedliwym żądaniom Banku.

Zmierzamy wykonać Związki we wszystkich miastach na których ciąży dług W. B. Z. będzie przeprowadzania rejestracja dłużników tego Banku, w której będą przesłane do dyrektora Zw. Wł. Nier. w Wilnie, do 31 lipca odbędzie się w Wilnie konferencja miast dla powzięcia odpowiedzialnej decyzji.

Na tejże konferencji będzie poruszona kwestja spłaty długów Bankowi Piotrogodzki-Polskiemu, oraz sprawa przymusowej assekuracji. Do sprawy tej przylączył się Zw. Ziemski województwa wsch. dniei.

Delegacja otrzymała zapewnienie od Zarządu Banku Wł. iż do 1-gu stycznia 1926 roku żadnych egzekucji nie zaplanowano żadnych rat nie będzie.

Kronika

Teatr Miejski

W niedzielę, po cenach znizowanych wesoła komedia St. Kiedrzyńskiego „Najszczęśliwszy z ludzi”, na której publiczność bawi się doskonale, świeją się z zabawnych scen, a wzruszają tam gdzie autor gra na strunach sentymentalizmu.

Zobaczyć tę najnowszą komedię graną na naszej scenie wybornie przez cały zespół z dyr. Skąpskim na ożele warto.

Osobiste.

W dniach najbliższych opuścić nasze miasto dotychczasowy Sędzia Sądu Okręgowego p. Zubelewicz, który wyjeżdża na wyższe stanowisko Prokuratora przy Sądzie Okręgowym w Białymstoku.

Dzisiaj Sąd i Prokuratura podejmują p. Sędziego Zubelewicza obiedem pożegnawym w „Royalu”.

Cwiczenia plutonów łączności

Od poniedziałku 22 bm., rozpoczęły się w okolicach Grodna ćwiczenia plutonów łączności wszystkich pułków, wchodzących w skład 29 dywizji piechoty.

Ćwiczenia potrwać do 30 czerwca włącznie.

Dowodzą całości wyznaczony został d-ca plutonu łączności 81 p.p. porucznik Gassowski.

Koniec roku szkolnego w wzięciu

Jutro o godz. 12 nastąpi zamknięcie kursów dla analfabetów z rozdaniem nagród za naukę, pracę w warsztatach, oraz za dobre sprawowanie.

Zawody piłki nożnej

Dzisiaj i jutro odbędą się na boisku garnizonowym tow. zawody piłki nożnej „Strzelca I” i K. S. 76 p.p. Początek o godz. 4. 30.

Tabela wygranych loterii Polskiego T-wa Dobroczyńności

Clagnienie dnia 25 czerwca

7122	rower męski
22188	zeg. zł. męski
18049	„ damski
16	maszyna do szycia
411	kupon na kost. damsk.
28271	krowa
28091	para łózek dęb.
19566	kupon na plac pod budowę.
1789	kołdra jedwabna
8100	zegar ścienny
18120	kupon na mat. męski
18468	serwetka francuska
78	kompl. wazonów styl.
24597	samowar niki.
21877	Tuzin krzesel wiedz.
11988	garnitur serwetowy
28276	cytra koncertowa
18981	szafka żyrad. madapol.
24198	planino
18918	Nowy rower damski.

Poszukuje się rodziny GRZEGORZA ŁAZUTA,

kojarzka, żona Filomena z Ryków. Przed inwazją niemiecką w r. 1915 pracował jako kolejarz na stacji Andrzejkowo ziemli Grodzieńskiej. O bliższe wiadomości o pobycie powyższych proszę usilnie Franciszek Pilek, Brzozkowska, Małopolska.

List do Redakcji

Szanowny Panie Redaktorze!

Wobec tendencji nie rozbiwanych poglądów przez nieznaną mi osobę, którym odrzucił proponowane porozumienie się z Magistratem, proszę uprzejmie o podanie do publicznej wiadomości następującego mego oświadczenia.

Przed tygodniem zwrócił się do mnie członek Komisji Teatralnej p. Bławdziewicz z następującą propozycją, którą uczynił na telefoniczną prośbę Pana Prezydenta w imieniu Komisji Teatralnej.

Mianowicie, abym ja rejentalnie zrzekł się z dniem 15-go sierpnia dalszego posiadania oddanego mi na mocy wyroku Sądu teatru, a w zamian za to zrzeczenie Magistrat nie będzie czynił mi przeszkód w prowadzeniu przez dwa miesiące teatru. O ile zaś nie uczynię tego zrzeczenia, Magistrat zdecydowany jest odebrać mi światła.

Oświadczyłem wtedy, iż odcieple światła będzie gwałtem i samowolą, na który to czyn zaręgam się w sposób prawny. Ze uchwała Rady Miejskiej, nakazujące odcieple światła, jest tylko dalszym ciągiem tej walki, którą pewna część Rady Miejskiej prowadzi ze mną już od dłuższego czasu. Ze prawnicy, z którymi radziłem się w Grodnie i Warszawie orzekł, iż tak samo R. M. mogła być uchwalic, by zamiast zamknąć światła, wysiedlić mnie z Grodna. Tak samo pierwsza, jak i druga uchwała R. M. przekracza jej kompetencje, a zatem za wprowadzenie jej w czyn muszę odpowiadać te organy miejskie, któreby je zastosowały.

Dalej, ponieważ Magistrat w sprawie mej ze Zrzeszeniem, stanął w charakterze interwenta po stronie oskarżonych, temsamem przyjął na siebie winę i ponosi za nią konsekwencje. Tyle rzekł mi prawnicy.

Zdaje mi się słusznym, iż sześć miesięcy najłepszego sezonu, które z winy Magistratu zostały mi odejęte muszą mi być wrócone. Zaznaczyłem więc p. Bławdziewiczowi, iż na drodze prawa będę dochodził swoich praw, gdyż Magistrat w żadnym wypadku, będąc związany ze mną umową, nie miał prawa mieszać się do mej sprawy z artystami, lub pozwalać im, wobec mego wyraźnego telegraficznego protestu, użytkowania dzierżawionego przezemnie gmachu.

Oświadczam zatem publicznie, iż nie miałem żadnej innej propozycji prócz powyższej. Ze nie czynię i nie uczynię nic co niezgodne jest lub będzie z prawem w Rzeczypospolitej Polskiej obowiązującym i że sądzę, przysługuje mi również prawo dochodzenia swoich słusznych strat, gdyż Rada Miejska, awami uchwałami, oddziałyującami depresyjnie na publiczność, społeczeństwo i artystów uczyniła mi znaczne straty, zmuszając do ponoszenia o wiele większych wydatków, niż w czasie normalnego organizowania nowego sezonu.

Zaznaczam również, że o ile by Magistrat czy też Komisja Teatralna wystąpiła z realnymi propozycjami polubownego załatwienia tego przykrego zatargu, dając mi możliwy punkt wyjścia w ten czy inny sposób, jestem zawsze gotów sprawę całą polubownie załatwić. Nikt jednak nie może żądać odemnie bym będąc założycielem teatru w Grodnie po czterech latach realnej pracy nad rozwojem kultury

Teatr Miejski

dyrekcja Br. Skąpskiego

Jutro w niedzielę dn. 25 czerwca po raz 4-ty

Najszczęśliwszy z ludzi

Komedja w 3 akt. St. Kiedrzyńskiego

Początek o godz. 8. 30

Reżyser Br. Skąpski

Ceny miejsc znizone.

Orkiestra wojskowa.

Oficerom i urzędnikom państwowym i komunalnym 2) proc. zniżki ze okazaniem legitymacji.

Mocne! Tanie!

OBUWIE

Zwiedzamy Sz. Publiczność, że otworzyliśmy Polską pracownię obuwia p. t. „ZGODA” Dominikańska 23.

Zadaniem naszym jest zadowolenie całkowicie każdego naszego klienta solidnym wykonaniem naszych robót.

5-10

Maturzysta zdobył i sumienny pedagog, udstela wszystkich przedmiotów z powodzeniem ul. Piłsudskiego 29. 5-7

Potrzebna kierowniczk

szkolna dziecięcego przy Tow. Dobroczyńności. Podania wraz z żądaniem warunkami składać w kancelarii T-wa ul. Piłsudskiego.

Szał włóczkowy

znaleziony w czwartek d. 21 b. m. wieczorem w Kredowych Górach jest do odebrania w naszej Redakcji. 25-x

Zgubiono legitymację wojskową wydaną przez 29 dyw. piechoty na imię Kazimierz Porosiński 2 2

Zgubiono dowód osobisty wydany przez Starostwo Wołkowskie na imię Antoniego Ławik. 3 3

Lokal (na rynku) zdany na ka. wiarne, piwarne, sale ta. nocna do wynajęcia zaraz. Bonifratska 8 skład win i wódek 3 3

Czytajcie „Nadnieński Kurjer Polski”

teatralnej w Grodnie, rezygnował ze słusznych awansów tylko dlatego, aby dogodzić tej rezygnacji tym, który popełniwszy błąd prawnicy do dziś dnia nie chcą przyznać istnienia mego kontraktu, który już Sąd w motywach swego wyroku uznał i moją pracę dla kultury polskiej w Grodnie przekreślają bezbezpiecznym i bez podstawnie.

Sądzę, że to wyjaśnienie było konieczne dla położenia kresu kłopotliwym piłkom o rzekomej mojej nieustępliwości w stosunku do Magistratu. Rzeczypospolita nasza stoi praworządnością i każdy obywatel może uciec się pod opiekę prawa. Tą drogą szedłem dotąd, a tą drogą iść będę i nadal.

Z poważaniem Br. Skąpski.

Ogłoszenie

Rej. Kier. Int. Grodno ogłasza nieograniczone przetarg na dostawę: masła niesolonego, sera holenderskiego, sera awyżającego, mleka niesolowanego, jaj wyborowych dla szpitali; Grodno, Białystok, Suwałki, który odbędzie się dnia 20 lipca b. r. godz. 10-ta w Grodnie ul. Orzeszkowej Nr 5 na czas od 1 sierpnia do 31 października 1925 r.

Oferty na przepisowych wzorach winny wpłynąć do dnia 20 lipca b. r. godz. 10-ta do Rej. Kier. Int. Grodno.

Szczegółowych informacji zasięgnąć można w Rej. Kier. Int. Grodno i Szpitalach w Grodnie, Białymstoku i Suwałkach.

Rejonowe Kierownictwo Intendencji Grodno L. dz. 4086/żywn.

№ poc.	Rodzaj poślugu	Przyjazd do Grodna		Odjazd z Grodna		Skład	Dokąd
		Godz.	Min.	Godz.	Min.		
256	Miesz.	1	20	—	—	Mosty	Grodno
704	Posp.	1	34	1	42	Zemgala	Warszawa Gł.
782/788	Osob.	1	23	2	08	Suwałki	Warszawa Wil.
711	Osob.	2	42	2	52	Warszawa Wil.	Wilno
781/784	Osob.	4	08	4	48	Warszawa Wil.	Suwałki
258	Miesz.	—	—	5	00	Grodno	Mosty
703	Posp.	4	36	4	48	Warszawa Gł.	Zemgala
257	Miesz.	—	—	6	26	Grodno	Jeziory
241	Osob.	9	26	—	—	Suwałki	Grodno
254	Miesz.	10	16	—	—	Mosty	Grodno
258	Miesz.	11	50	—	—	Jeziory	Grodno
714	Osob.	11	52	12	02	Zemgala	Warszawa Wil.
242	Osob.	—	—	18	30	Grodno	Suwałki
255	Miesz.	—	—	19	30	Grodno	Mosty
713	Osob.	14	10	14	20	Warszawa Wil.	Zemgala
712	Osob.	22	17	22	27	Wilno	Warszawa Wil.

Składajcie ofiary na L. O. p. P.

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

CRESOVIA

Wydawca i Redaktor A. Młodziejki,

Drukarnia T-wa ŁAPIN Grodno, Jagiellońska 46